

AVELSFUNKTIONÄRERNAS RAPPORT 2017

En rasspecifik avelsstrategi (RAS) är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras där SKK:s Avelspolicy anger målen, strategin och beskriver vägen dit. Den sjösattes 2010 i SGSK och ska utvärderas och revideras fortlöpande. (Finns att läsa i sin helhet på SGSK hemsida). Inför revisionen görs en årlig utvärdering av arbetet som bla ska ligga till grund för eventuella förändringar av dokumentet. Det är viktigt att Du som medlem framför dina åsikter kring RAS till styrelsen eller avelsrådet så vi kan fortsätta att utveckla vår gordonsetter på bästa sätt.

AVELSBAS

Gordonsettern är en relativt liten ras i Sverige och för att den på sikt ska överleva finns i RAS följande strategi och mål:

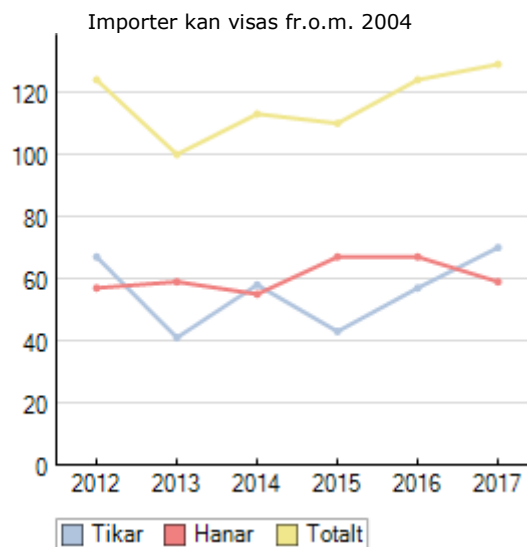
Strategi

Stimulera nyttjandet av fler hanhundar, såväl svenska som utländska. Begränsa matadoraveln (högst 35 avkommor per hanhund) Inte para mer närbesläktade individer än kusiner (inavelsökning 6,25 %). Beräkna inavelsökning för tänkta kombinationer och publicera detta på valplistan.

Mål

Bibehålla den effektiva populationen över det kritiska antalet på 50 djur. Bibehålla inavelsökningen mot det rekommenderade värdet 2,5 % baserat på fem generationer.

Antal reg/år	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tikar (varav importer)	67 (1)	41 (4)	58 (8)	43 (2)	57 (6)	70 (7)
Hanar (varav importer)	57 (3)	59 (5)	55 (3)	67 (6)	67 (4)	59 (2)
Totalt	124 (4)	100 (9)	113 (11)	110 (8)	124 (10)	129 (9)

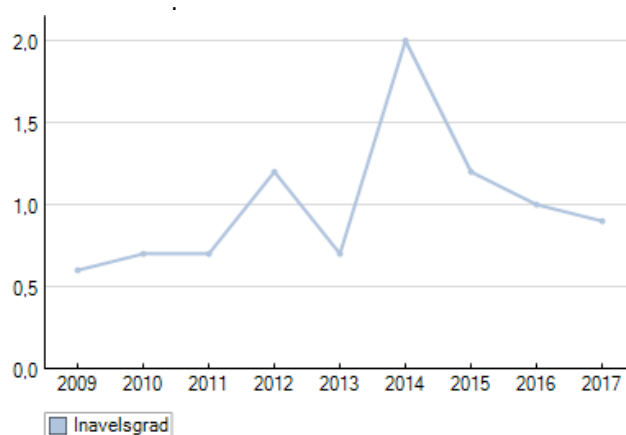
Hanhundar använda i avel 2017.

Antal kullar: 13 Totalt valpar: 112 Kullsnitt: 8,6

Regnr	Namn	OBS!	Hundens andel av rasen				Totalt kull- snitt	Totalt kullar	Totalt valpar
			2017 % Antal kullar	2017 % Antal valpar	2017 Antal kullar	2017 Antal valpar			
VDHDGSZ11/2837	Sundowner's Emporio		7,7	11,6	1	13	13,0	1	13
SE35639/2011	Glavaris Dv Zlatan		7,7	10,7	1	12	12,0	3	23
NO48134/09	Egon		7,7	8,9	1	10	10,0	1	10
NO54579/12	Högtinden's Aiko		7,7	8,9	1	10	10,0	1	10
VDHDGSZ11/2852	Sherwin's Fellini		7,7	8,9	1	10	10,0	1	10
NO41797/14	Lilleskogens Wayne		7,7	8,0	1	9	9,0	1	9
NO53988/12	Ragg		7,7	8,0	1	9	9,0	1	9
S46023/2006	Åshöjdens Xantos		7,7	7,1	1	8	8,0	1	8
NO39227/10	Storsteinens Zeniks		7,7	7,1	1	8	8,0	4	34
NO42014/13	Aasrabben's Sarek		7,7	7,1	1	8	8,0	1	8
VDHDGSZ06/2191	Kemtin's Black Digger		7,7	7,1	1	8	8,0	1	8
SE22878/2011	Torekällbergets Aragorn		7,7	5,4	1	6	6,0	2	17
S21489/93	Zettertjärns Krutt		7,7	0,9	1	1	1,0	3	17

COI för svenskfödda gordonsettrar 2009 – 2017

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Inavelsgrad	0,6 %	0,7 %	0,7 %	1,2 %	0,7 %	2 %	1,2 %	1 %	0,9 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

AF:s kommentarer

Antal registrerade GS 2017 är 129 hundar vilket är jämförbart med de tre föregående åren.

Inavelsökningen (COI) för 2017 var 0,9 % baserat på fem generationer vilket är mycket under det optimala riktvärdet 2,5%.

Kullstorleken anses kopplad till inavelsgraden på så sätt att kullstorleken generellt minskar i takt med ökningen av inavelsgraden.

Strategierna följs till stor del och därmed uppnår vi delvis de ställda målen vilket är mycket positivt. Men som tidigare påtalats kan vi inte luta oss tillbaka och vara nöjda med att vi delvis uppnått målen redan nu utan arbetet måste hela tiden fortgå enligt strategin för att resultaten ska bibehållas och förbättras. Med den lilla avelsbas vi jobbar med inom rasen räcker det med en dåligt planerad parning för att resultatet ska se helt annorlunda ut. AF vill ge en eloge till alla uppfödare och hanhundsägare som gjort ett bra jobb under 2016 och uppmanar er att fortsätta att tänka på RAS när ni planerar era kullar!

HÄLSOSTATUS

Ledsjukdomar

Höftledsdysplasi (HD) och armbågsledsdysplasi (ED) är polygent nedärvda utvecklingsrubbingar som finns beskriva i RAS. När det gäller HD följs sedan länge SKK:s hälsoprogram och grundregler. Frekvensen ED bland svenska gordonsettrar verkar inte vara något problem.

Strategi

Verka för att flertalet ägare HD-röntgar sin hund.

Undvika parningar mellan individer vilka bägge har helsyskon med HD.

Uppmana fler att ED-röntga i samband med HD-röntgen.

Mål

Minst 50 % av registrerade hundar skall HD röntgas.

Bibehålla HD frekvensen på nuvarande nivå (ca 12 %) trots en breddad avelsbas.

Diagnos	2013	2014	2015	2016
HD grad A	20 (42,6 %)	5 (29,4 %)	6 (17,6 %)	6 (42,9 %)
HD grad B	18 (38,3 %)	10 (58,8 %)	14 (41,2 %)	6 (42,9 %)
HD grad C	8 (17,0 %)	1 (5,9 %)	9 (26,5 %)	1 (7,1 %)
HD grad D	1 (2,1 %)	1 (5,9 %)	5 (14,7 %)	1 (7,1 %)
HD grad E				
Totalt antal undersökta	47	17	34	14
Snittålder för undersökning (månader)	21	21	19	15
Antal födda	109	84	129	96

Kartlägga förekomsten av ED.

Diagnos	2013	2014	2015	2016
ED ua (0)	7 (77,8 %)	2 (100,0 %)	11 (78,6 %)	2 (66,7 %)
ED grad 1	2 (22,2 %)		3 (21,4 %)	1 (33,3 %)

ED grad 2				
ED grad 3				
Totalt antal undersökta	9	2	14	3
Snittålder för undersökning (månader)	17	22	19	14
Antal födda	109	84	129	96

AF:s kommentarer

Årskullen från 2012 visar en oroande hög andel HD, dock har andelen HD belastade hundar sjunkit 2013 och fortsätter att sjukna även 2014. Andelen HD röntgade hundar födda 2010 – 2014 är endast 24 %.

Medelåldern för gordonsettrar vid röntgenundersökning för SKK är ca 17 månader. När så få djur i populationen är undersökta ges ingen rättvisande bild av frekvensen HD.

Den låga andelen undersökta djur är alarmerande. Även om kraven på att föräldradjuret ska vara HD-fria är oförändrat så tappar vi viktig information om föräldrarnas syskon och kullarnas status som helhet. Eftersom nedärvningen är polygen och sjukdomen komplex gäller det att vi kan behålla överblicken över sjukdomen och det gör vi bäst genom att undersöka så stor del av våra hundar som möjligt.

En möjlig förklaring till att siffrorna ser ut som de gör är en ökad export av hundar till andra nordiska länder. Deras hälsodata förs inte automatiskt in i SKK:s register där vi hämtar information. Svenskfödda HD-röntgade gordonsettrar i norden får sitt resultat publicerat på SGSK:s hemsida.

Andelen undersökta hundar avseende ED har legat relativt konstant på en riktigt låg nivå, under flera år. Med så få undersökta djur går det naturligtvis inte att kartlägga förekomsten inom rasen. Det kan vara så att man inte uppfattar ED som något större problem inom rasen men för de enskilda hundar som drabbas är oftast ED en allvarligare sjukdom än HD som påverkar funktionen i större grad.

Vi vill uppmana alla hundägare och uppfödare att hjälpa till i avelsarbetet för friska gordonsettrar genom att låta röntgenundersöka era hundar.

Kravet på fria höftleder har sänkts från nivå 3 till nivå två, vilket innebär att föräldrar djuren ska ha känd HD status innan parning.

Övriga sjukdomar

Klössning (Symmetrisk lupoid onychodystrofi = SLO) och Kronisk Lymfocytär Thyreoidit

(som ger nedsatt sköldkörtelfunktion) är de specifika sjukdomar som nämns i RAS. För båda gäller att arvs gången inte är fastställd för gordonsetter och därmed finns inte heller några bekämpningsprogram framtagna. Kring SLO pågår forskning i samarbete med Norge vilket redovisas kontinuerligt i Avance och på SGSK hemsida. Antalet officiellt anmälda fall av SLO är jämfört med tidigare år fortsatt lågt. Enligt en enkät Norska Gordonsetterklubben skickade ut till sina medlemmar under 2012 så är ca 12 % av rasen drabbad. Vi har under året fått en del information om sjuka hundar. Men det är väldigt få som har valt att skriva under ett medgivande

för publicering.

PRA (Progressiv Retinal Atrofi), en ögonsjukdom som leder till blindhet, dykt upp i ökad omfattning i bla Storbritannien men även i Norge har ett antal fall rapporterats. Sedan mars 2011 finns ett DNA-test på denna sjukdom, ett 1000-tal gordonsetter runt om i världen är nu testade varav ca hälften är bärare och några procent är sjuka. I Sverige ser det lika ut. AF vill uppmana att de hundar som ska användas i avel testas för denna sjukdom. Resultat kommer att registreras centralt hos SKK. Resultatet måste skickas av djurägaren.

Cerebellär cortikal abiotrofi (CCA) är en ärftlig sjukdom som angriper lillhjärnan och för den som vill läsa mer finns information på SGSK hemsida. Sedan några månader finns ett test att tillgå på denna sjukdom. Detta mycket tack vara AF:s arbete i Sverige och Norge. Vi hänvisar till SGSK:s hemsida där information finns hur man går tillväga för att testa sin hund. AF vill uppmana att de hundar som ska användas i avel testas för denna sjukdom. De hundar som testas kommer nu att registreras centralt hos SKK. Resultatet måste skickas in av djurägaren.

Ceroid lipofusinos (CL)

SGSK har fått kännedom om att sjukdomen CL nyligen påvisats hos franska gordonsetter av jaktstam. I Skandinavien har CL (hjernesvinn = norska, NCL = franska) i flera decennier varit känt hos engelsk setter, och i slutet av 1980-talet föddes även en norsk gordonsetterkull med sjukdomen. På RASG:s (Franska Gordonsetterklubben) hemsida <http://www.settergordon.com/> framgår att flera franska kullar insjuknat under senare tid. Hitintills har endast jagande gordonsetter drabbats, och då blodslinjerna finns i Skandinavien måste detta tas på största allvar.

CL är en ärftlig neurologisk sjukdom. Den nedärvs på samma sätt som PRA och CCA, d.v.s. autosomt recessivt. Det krävs dubbla anlag för att hunden ska insjukna. Djur med endast ett anlag är friska med de kan föra sjukdomen vidare till avkomman. CL debuterar i regel omkring ettårsåldern och den leder obönhörligen till döden. Symtomen är successiv förlust av orienteringsförmåga, syn och hörsel.

Dessbättre finns DNA-test för CL på engelsk setter. Eftersom det är exakt samma sjukdom som drabbar vår ras kan testet också användas gordonsettern. Mer information om CL samt hur du går till väga för att testa din hund finns på Svenska Engelska Setterklubbens hemsida <http://www.engelskasetterklubben.se/> samt på Norska Engelska Setterklubbens hemsida <http://www.avl.no/>

Idag (2014) finns DNA test så nu behöver det inte födas valpar som kommer att drabbas av CL och det behövs inte exkludera några friska hundar ur aveln utan med ett enkelt test få svar om hunden är **Frisk**, **Bärare** eller **Behäftad**. Vi kan avla på en hund som är **Bärare** så länge partnern är **Fri**. På så sätt kommer vi i framtiden kunna undvika att hundar drabbas av CL.

Är en av föräldrarna testad **Fri** kommer det inte att födas valpar som utvecklar CL.

(Det är ej nödvändigt att testa frisk hund som: ej är brukad i avel eller ej skall brukas i avel).

För de hundar som testas för CL kommer att resultatet att registreras centralt hos SKK. Resultatet måste skickas in av djurägaren.

EXTERIÖR

I RAS beskrivs en oro för den exteriöra utvecklingen av gordonsettern där en uppdelning i små rasotypiska jakthundar och enorma ofunktionella ”showhundar” såsom reda skett i flera länder befaras även i Sverige.

Strategi

Uppmana våra uppfödare att i avel endast använda funktionellt korrekta och friska avelsddjur. Att lägga större tonvikt på det rastypiska.

Utbilda och informera våra utställningsdomare så att inte för små hundar eller alltför stora så kallade showhundar premieras. Öka förståelsen för ras skillnader hos våra jaktprovsdomare.

Mål

Att med bibehållna jaktegenskaper få fram rastypiska gordonsettrar med för jakten funktionell och sund exteriör.

CERTIFIKAT/CK PÅ UTSTÄLLNING I JAKTKLASS (Registrerade i SKK 2016)

Reg nr och namn: Cert CK , R-CERT och CACIB

JAKTKLASS PÅ UTSTÄLLNING

SE 21942/2014 Hagelsprutans Underbara Ulalia CK Cert CK Cert
NO 37469/13 Kottumlias Ares Buck CK Cert CACIB
NO 37474/13 Kottumlias Aika CK CACIB CK
FI 22998/13 Puronperän Villivadelma CK Cert
NO 44612/13 Scott av Rastarkalv CK Cert
SE 36228/2014 Åshöjdens Thora CK Cert
SE 16276/2016 Fjällpilens IE Guillac CK Cert CK Cert CK Cert
SE 41468/2012 Isliljans Yrrak CK R-Cert CK Cert
SE16274/2016 Fjällpilens IE Amiens CK Cert CK Cert CK Cert CK Cert
SE 36227/2014 Åshöjdens Thelma CK R-Cert
SE 20670/2014 Aijva-Mc Lean CK CK R-Cert
SE30905/2013 Svitjods Rebel CK Cert
SE 21466/2014 Idrefjällens Gracie CK Cert
SE 40832/2012 Zettertjärns Tazkill CK Cert
SE57539/2015 Endalshöjdens Debbie Harry CK R_Cert CK R-Cert
SE 21216/2014 Zettertjärns Yakira CK Cert
SE 21214/2014 Zettertjärns Yra CK R-Cert CK
SE21466/2014 Idrefjällens Gracie CK R-Cert
SE 43256/2013 Zettertjärns Vanilla CK Cert
SE 31126/2013 Åshöjdens Harri CK Cert

SE43257/2013 Zettertjärns Vånna CK Cert
SE13867/20111 Kvannildalens Glayva the Glorious CK
SE 32709/2012 Zettertjärns Snella CK Cert CK
SE 22296/2011 Åshöjdens Walther CK
SE 57537/2015 Endalshöjdens Dylan CK Cert
DK 14665/2014 Åens Hr. Whitefoot CK
DK 00837/2012 Vajskaer Balic´ CK R-Cert
SE16558/2016 Zettertjärns Anizette CK Cert
SE28118/2015 Isliljans Zally CK R-Cert
FI17617/15 Opendora´s Osimoilleen Näin CK

UCH 2017

NO UCH J SE UCH Kvannildalens Gry The Great SE 13868/2011
CIB NO UCH NORD UCH J Glavaris Dv Zlatan SE 35639/2011
NO UCH J SE UCH Zettertjärns Qaramella SE 62039/2011
SE UCH J NO UCH Kottumlias Alka NO37474/13
SE UCH J DK UCH SE UCH Zettertjärns Vanilla SE 43256/2013
SE UCH J Zettertjärns Yra SE 21214/2014
SE UCH J NO UCH Kj App Av Rastarkalv NO44611/13
C.I.B J NO JV-13 NO V-16 Nord UCH Kvannildalens Isadora SE 40240/12
SE UCH J Åshöjdens Walther SE22296/2011
SE UCH DK UCH Åens Hr. Whitefoot DK 14665/2014

AF:s kommentarer

De i RAS fastställda målen när det gäller exteriör är naturligtvis inte helt enkla att mäta men ett sätt är att titta på hur bra omdömen våra hundar får i utställningsringen.

MENTALITET

Bakgrund

Tidigare har försök till samordning av MH-tester gjorts via SGSKs distriktskontakter med dåligt resultat. Intresset hos våra hundägare för att genomföra MH-test har varit svalt men kravet på 60 beskrivna hundar för att göra en rasprofil har uppnåtts och det återstår att eventuellt tolka profilen och utvärdera rasen.

SKK håller på att ta fram en ”Beteende och personlighetsbeskrivning för hund” BPH som värderas vara mer användbar för jakthundsraserna och då helst kompletterad med ett jaktligtanlagstest anpassat till respektive ras. I den enkät som gjorts bland utställningsdomare har inga negativa anmärkningar om mentalitet uttalats vilket också bekräftas av en genomläsning av ett stort antal utställningskritiker.

Ingen gordonsetter har utfört ett BPH.

Mål

Att genom BPH och eventuellt jaktliga anlagstest inventera rasens mentala status. Att utveckla modeller som kan användas vid val avelsdjur.

Strategi

Att följa arbetet med framtagande av BPH och verka för tillräckligt många gordonsettrar i Sverige Verka för att ett kompletterande jaktligt anlagstest anpassat till brittiska stående fågelhundar tas fram.

FUNKTION/JAKTEGENSKAPER

Gordonsettern är idag en omtyckt jakthund av många jägare och anses i allmänhet ha mycket bra jaktlust samt vara tidigt jaktmogen. Rasen har utvecklats enormt jaktligt sett över de senaste 20 åren. Den har också blivit mycket populär att äga då den är social och trevlig som individ.

Strategi

I aveln bör jaktprovsmriterade avelsdjur användas som därmed dokumenterat sina jaktliga egenskaper. I detta sammanhang skall dock även den mentala statusen och sundheten på individen vägas in. Bättre urval av avelsdjur med god mentalitet bland annat med hjälp av MH-beskrivning. I strategin finns bland annat punkten att utbilda ägare/förare vilket är en viktig del för att vi ska kunna uppnå målet i RAS. Runt om i landet anordnas olika typer av kurser, men träning kan man nästan aldrig få för mycket av så kanske kan detta arbete utökas ytterligare under de närmsta åren.

Mål Fler jaktprovsmriterade gordonsettrar, minst 20 % av alla starter skall leda till pris. Se AF:skommentar nedan.

FÖRSTAPRISTAGARE PÅ JAKTPROV REGISTERADE HOS SKK 2017

SE 30905/2013 Svitjods Rebel 1 ökl 3 skl 3 skl VP
SE 17287/2015 Fjällpilens GZ Quality 1 ökl
SE 16276/2016 Fjällpilens IE Guillac 1 ukl
SE 16274/2016 Fjällpilens IE Amiens 1 ukl HP
NO 30340/11 Klettkovens Vesla 2 skl
SE 62297/2010 Endalshöjdens Blackie Lawless 1 skl Cert CK 1 skl Cert CK
SE 20916/2012 Åshöjdens Zassa 1 ökl
FI 17828/16 Trolldmarkens Kriemhild Kira 1 ukl
SE 13991/2010 Zettertjärns Maffia 4 skl 2 skl CK
SE 43253/2013 Zettertjärns Varri 1 ökl
SE36227/2014 Åshöjdens Thelma 1 ökl VP
SE 57537/2015 Endalshöjdens Dylan 1 ukl 1 ukl
SE 16555 Zettertjärns Azk 1 ukl 1 ukl
SE 13060/2016 Åshöjdens Dixon 1 ukl HP
SE 33412/2009 Åshöjdens Baron De Ley 2 skl
SE 24178/2011 Rypedalens Saga 4 skl CK 6 skl SM
SE 21214/2014 Zettertjärns Yra 5 skl
SE 16276/2016 Fjällpilens IE Guillac 1 ukl
SE22296/2011 Åshöjdens Walther 4 skl VP SM kval 2 skl VP SM final
N11571/08 TG Buzz 4 skl SM kval skog 4 skl SM final skog
SE 14715/2016 Zettertjärns Äzzet 1 ukl HP

SE 57539/2015 Endalshöjdens Debbie Harry 1 ukl
NO41797/14 Lilleskogens Wayne 1 skl Cert CK VP

AVELSFUNKTIONÄRER

sammankallande Tina Hedman

Ledamot [Helene Stensby](#)